

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Харківського національного
університету внутрішніх справ
доктор юридичних наук, доцент

Дмитро ШВЕЦЬ

2020 р.

ВИСНОВОК

Харківського національного університету внутрішніх справ щодо дисертації Булатіна Дмитра Олексійовича на тему «Адміністративно-правові засади здійснення превентивної діяльності поліцією: порівняння досвіду України та країн ЄС», поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право», затвердженої Вченою радою Харківського національного університету внутрішніх справ 30 січня 2018 року, протокол № 1

ВИТЯГ

з протоколу засідання фахового семінару кафедр поліцейської діяльності та публічного адміністрування факультету № 3 та правоохоронної діяльності та поліціїстики факультету № 6 Харківського національного університету внутрішніх справ від 16 червня 2020 року

ПРИСУТНІ:

Прокопенко О.Ю. – доктор юридичних наук, старший науковий співробітник (науковий керівник); Безпалова О.І. – доктор юридичних наук, професор; Музичук О.М. – доктор юридичних наук, професор; Джафарова О.В. – доктор юридичних наук, професор; Зозуля І.В. – доктор юридичних наук, професор; Синявська О.Ю. – доктор юридичних наук, професор; Попова С.М. – доктор юридичних наук, професор; Шатрава С.О. – доктор юридичних наук, професор; Пчелін В. Б. – доктор юридичних наук, доцент; Панова О.О. – доктор юридичних наук, доцент; Чорна А.М. – доктор юридичних наук, доцент; Панова І.В. – кандидат юридичних наук, доцент; Селюков В.С. – кандидат юридичних наук, доцент; Резанов С.А. – кандидат юридичних наук, доцент; Качинська М.О. – кандидат юридичних наук, доцент; Кікінчук В.Ю. – кандидат юридичних наук, доцент; Корнієнко В.В. – кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник; Макаренко В.С. – кандидат юридичних наук; Чишко К.О. – кандидат юридичних наук; Бахаєва А.С. – кандидат юридичних наук; Булатін Д.О. – аспірант університету.

З присутніх – 11 докторів наук та 9 кандидатів наук – фахівців за профілем поданої на розгляд дисертації.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

Обговорення дисертаційного дослідження аспіранта Харківського національного університету внутрішніх справ Булатіна Дмитра Олексійовича на тему «Адміністративно-правові засади здійснення превентивної діяльності поліцією: порівняння досвіду України та країн ЄС», виконаного у Харківському національному університеті внутрішніх справ і поданого на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 «Право» щодо рекомендації до розгляду та захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

СЛУХАЛИ:

Доповідь Булатіна Д.О. про результати виконаного дослідження, який в своєму виступі ознайомив присутніх із структурою дисертації, обґрунтував актуальність обраної теми дослідження, сформулював його мету та задачі, охарактеризував основні положення, що відображають наукову новизну дослідження, висвітлив наукову та практичну значущість одержаних результатів. Булатін Д.О. зазначив, що підсумки розробки проблеми в цілому, окремі її аспекти, одержані узагальнення й висновки було оприлюднені на науково-практичних конференціях, основні результати дисертаційного дослідження викладено у статтях, опублікованих у наукових фахових виданнях, навчальних посібниках і довідниках.

Як зазначив доповідач, наукова новизна одержаних результатів визначається тим, що робота є комплексним юридичним дослідженням теоретичних і практичних проблем у превентивної діяльності, що спрямоване на удосконалення чинного законодавства з урахуванням сучасних реалій реформування Національної поліції України.

По закінченню доповіді Булатіна Д.О. присутніми були поставлені наступні питання:

Пчелін В.Б.: В чому Ви вбачаєте перспективність підвищення ролі превентивних заходів у сфері діяльності Національна поліція України?

Відповідь: Стратегічним напрямом реформування Національної поліції України є відхід від репресивної моделі діяльності у правоохоронній сфері, налагодження тісної взаємодії поліції з інститутами громадянського суспільства у здійсненні роз'яснювально-превентивної діяльності для коригування деструктивної поведінки окремих громадян й усунення чинників, що детермінують правопорушення.

Зозуля І.В.: Попри заяви про відхід від системи показників у роботі поліції в напрямку визначення якості діяльності поліції за рівнем довіри населення, фактично діє система оцінювання діяльності поліцейського за показниками. Як оцінювати результати превентивної діяльності поліцейського?

Відповідь: При оцінюванні керівниками підрозділів та органів поліції, того чи іншого працівника застосовуються такі поняття, як «виявив», «направив», «виконав», «розкрив» і т.п. І звичайно ж, повністю не звертати увагу на результати роботи у вигляді статистичних показників неможливо. Навіть керівництво Міністерства внутрішніх справ та Національної поліції

України періодично надає на розсуд громадськості результати роботи їх відомств у вигляді статистичних даних за певний період, з відповідними коментарями про зниження чи підвищення різного роду показників.

Проте, коли мова йде про превентивну діяльність здійснювану Національною поліцією України, то статистичний метод не можна застосовувати для того, щоб наочно продемонструвати ефективність такої роботи. Слід розуміти, що превентивна діяльність спрямована на недопущення реалізації протиправних намірів і бажань в фактичних діяннях, а також усунення чи трансформацію протиправних думок, намірів і бажань та створення надійних стримуючих факторів. Відтак, вона спрямована на те, щоб в кінцевому результаті трансформувати свідомість особи і відвернути її від протиправних дій. Таким чином, результатом превентивної діяльності здійснюваної Національною поліцією України є відсутність протиправних дій зі сторони особи. Відсутність дій неможливо порахувати.

Синявська О.Ю.: Які форми здійснення превентивної діяльності Національною поліцією України вами досліджувалися?

Відповідь: Загальні форми індивідуально-профілактичної роботи охоплюють: профілактичні бесіди; усне попередження про неприпустимість протиправних дій; роз'яснювальна робота про наслідки протиправної поведінки, превентивна перевірка; превентивні бесіди з родичами та особами, які можуть на позитивно вплинути на поведінку особи; дій із виявлення причин та умов, що сприяють вчиненню правопорушень та заходи з їх усунення (в межах компетенції); правове виховання громадян; виявлення осіб, які втягують особу у протиправну діяльність; допомога громадянам (консультування, із працевлаштування тощо); правове виховання, організаційна допомога громадським об'єднанням; взаємодія із засобами масової інформації та ін. До спеціальних форм здійснення превентивної діяльності Національною поліцією України відносять профілактичні обліки осіб, притягнення особи до відповідальності, встановлення адміністративного нагляду.

Шатрава С.О.: Чи розглядали Ви питання здійснення превентивної діяльності в формі взаємодії Національної поліції України з іншими суб'єктами?

Відповідь: Так, така взаємодія здійснюється у формі: обміну інформацією (про правопорушення, що готуються, осіб які втягують у протиправну діяльність, коло знайомств особи тощо); участі у спільних нарадах з представниками інших державних органів та громадськості; спільного планування превентивних заходів (обходів, лекцій, ігор); спільного виконання окремих заходів; надання допомоги шляхом виділення співробітників або технічних засобів, створення необхідних умов роботи; створення спеціальних спільних груп для вирішення конкретних превентивних завдань.

Селюков В.С.: Скажіть будь ласка, ви досліджували міжнародні стандарти здійснення превентивної діяльності поліцією. Які саме міжнародні правові акти, що визначають стандарти здійснення превентивної діяльності поліцією Вами аналізувалися?

Відповідь: Одним з таких нормативно-правових актів відмітимо підписаний Верховним комісаром Організації з безпеки та співробітництва в Європі (далі – ОБСЄ) у справах національних меншин «Рекомендації з питань поліцейської діяльності в багатонаціональному суспільстві». Основоположним же документом який встановлює міжнародні стандарти здійснення превентивної діяльності поліцією є Декларація про поліцію. Насамперед, Декларація встановлює особисті принципи дії поліцейського при виконанні своїх обов'язків, в тому числі при здійсненні превентивної діяльності. Також, аналізувалися Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод, Конвенція ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок, Конвенція про права дитини, Конвенція про боротьбу з торгівлею людьми та експлуатацією проституції третіми особами та низка інших.

Джафарова О.В.: Визначаючи організаційно-штатну структуру Національної поліції України як суб'єкта здійснення превентивної діяльності які конкретні органи та підрозділи Ви досліджували?

Відповідь: В першу чергу, Національна поліція України в своїй структурі має профільний підрозділ здійснення превентивної діяльності, а саме – Департамент превентивної діяльності. До структури територіальних органів поліції (головних управлінь Національної поліції в областях) в апарат входять профільні управління (відділи) превентивної діяльності (у складі патрульної поліції). У відділах поліції створюється відділ (сектор) превенції (у складі патрульної поліції). А у відділенні поліції (у складі відділу поліції) діють сектори превенції (у складі патрульної поліції). Крім того, в структуру Національної поліції України входять й інші підрозділи, що серед інших функцій виконують і превентивну діяльність.

Окремо в дисертації відмічаються підрозділи ювенальної превенції Національної поліції України, патрульної поліції та багатьох інших підрозділів Національної поліції України. Характеризуючи організаційну структуру Національної поліції України, як суб'єкта здійснення превентивної діяльності ми враховуємо, що існують не тільки вертикальні ієрархічні зв'язки в її внутрішній будові, але і горизонтальні – засновані на територіальному та функціональному принципах.

Після відповідей на запитання з характеристикою його наукової зрілості виступив **науковий керівник** – доктор юридичних наук, старший науковий співробітник **Прокопенко Олексій Юрійович**, який розповів про хід дослідження, проведеного Булатіним Дмитром Олексійовичем під його керівництвом. Він також підкреслив актуальність теми дисертації та відзначив, що проблематика дослідження узгоджується з пп. 1.5, 2.8, 4.2, 4.3; 8.2; 8.3; 8.4; 8.9, 8.10 Пріоритетних напрямів наукового забезпечення діяльності органів внутрішніх справ на період 2015-2020 років, затверджених наказом МВС України від 16 березня 2015 року № 275, пп. 1.1, 1.3, 1.4, 3.3, 5.8, 8.21 Пріоритетних напрямів наукових досліджень Харківського національного університету внутрішніх справ на період 2017-2020 років, схвалених Вченою

радою Харківського національного університету внутрішніх справ 23 лютого 2016 року (протокол № 2), комплексними науково-дослідними темами Харківського національного університету внутрішніх справ «Реалізація та удосконалення адміністративного законодавства України» (державний реєстраційний номер 0113U008197), «Правоохоронна функція української держави» (державний реєстраційний номер 0113U00819).

Доктор юридичних наук, старший науковий співробітник Прокопенко О.Ю. відзначив, що за час підготовки роботи Дмитро Олексійович зарекомендував себе з позитивної сторони. Основні положення роботи здобувача знайшли відображення в достатній кількості наукових праць. У цілому Прокопенко О.Ю. роботу оцінив позитивно та відмітив, що робота була виконана самостійно і автора можна вважати підготовленим та зрілим науковцем. Значення одержаних результатів полягає в тому, що вони становлять як науково-теоретичний, так і практичний інтерес. За результатами дослідження отримано відповідні акти впровадження.

Структура роботи, виклад її тексту, оформлення здійсненні відповідно до вимог, які пред'являються до наукових робіт такого рівня. Дисертацію присвячено порівнянню досвіду України та країн ЄС у визначенні адміністративно-правових засад здійснення превентивної діяльності поліцією: порівняння досвіду України та країн ЄС.

За час роботи над дисертацією Дмитро Олексійович Булатін зарекомендував себе як серйозний дослідник, здатний вирішувати складні теоретичні та практичні задачі, які пов'язані із здійсненням превентивної діяльності поліцією. Обіймання посади, діяльність на якій безпосередньо пов'язана з темою наукового дослідження, забезпечили наповненість дисертаційної роботи практичним сенсом.

Наукові положення, висновки та рекомендації, сформульовані в дисертації, є достатньо обґрунтованими, достовірними та логічними. Метою дисертаційного дослідження було визначення адміністративно-правових засад здійснення превентивної діяльності поліцією, а також порівняння досвіду України та країн ЄС у адміністративно-правовому врегулюванні здійснення превентивної діяльності поліцією. Вивчення змісту дисертації дозволяє зробити висновок про те, що поставленої мети досягнуто, завдання виконані. Обґрунтованість отриманих здобувачем результатів підтверджується обсягом опрацьованих даних, літературних джерел, їх критичним аналізом з наведеними конкретними висновками і рекомендаціями, застосуванням загальнофілософських і загальнонаукових методів пізнання явищ і процесів, а також обговорення пропозицій в дискусійному порядку на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях.

Наукові положення, пропозиції, методичні рекомендації та висновки, викладені в дисертації, мають достатній ступінь обґрунтованості. Практичне значення одержаних результатів полягає у формуванні пропозицій та рекомендацій, спрямованих на вдосконалення законодавства України у сфері

здійснення превентивної діяльності Національною поліцією України. Окремі результати знайшли застосування у навчальному процесі.

Таким чином, викладене дозволяє зробити висновок про те, що дисертація на тему «Адміністративно-правові засади здійснення превентивної діяльності поліцією: порівняння досвіду України та країн ЄС», яка представлена до захисту на здобуття ступеня доктора філософії, є самостійним завершеним дослідженням, виконаним на належному рівні та відповідає вимогам Порядку присудження наукових ступенів, а її автор – Булатін Дмитро Олексійович – заслуговує на присудження їй ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 «Право».

Після цього слово було надано **рецензентам** наукової роботи:

Доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України Музичук О.М. зазначив, що дисертант показав глибокі теоретичні та практичне знання окресленої проблематики, вміння самостійно узагальнювати і аналізувати нормативні матеріали, загальну та спеціальну літературу, робити правильні, науково-обґрунтовані висновки, формулювати визначення правових понять і пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства.

Мета дисертаційного дослідження полягає в тому, щоб з урахуванням концептуальних розробок юридичної науки, доктрини адміністративного права, вимог чинного законодавства та правозастосовної практики розробити теоретичні положення щодо адміністративно-правових засад здійснення превентивної діяльності поліцією, напрацювати конкретні наукові пропозиції й практичні рекомендації, спрямовані на вдосконалення відповідного законодавства.

Дисертаційне дослідження виконано на високому професійному рівні, досліджена досить повно.

Проте, рецензована робота містить низку дискусійних положень, які можуть стати предметом обговорення при прилюдному захисті дисертації, зокрема:

1. В назву публікації автора (позиція 1, де зустрічається) доцільно внести молдовську назву видання: *Visegrad journal on human rights*.

2. Потребує корегування назва розділу 2, що фактично повторює назву дисертації. У зв'язку з цим доцільно внести зміни, наприклад: «Характеристика змісту адміністративно-правового забезпечення здійснення превентивної діяльності Національною поліцією України».

3. Потребує корегування назва підрозділу 3.3 В назву підрозділу 3.3 внести слово «правовий»: «Зарубіжний правовий досвід організації превентивної діяльності поліції»

4. Переглянути зміст підрозділу 3.6 «Можливості використання досвіду країн ЄС в сфері здійснення превентивної діяльності поліцією» із вказівкою на Україну.

5. У розділі «Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами» (стор.18) слід вказати реквізити (номер наказу МВС, дату прийняття)

Пріоритетних напрямів наукового забезпечення діяльності органів внутрішніх справ на період 2015-2019 років, а також Пріоритетних напрямів наукових досліджень Харківського національного університету внутрішніх справ на період 2016-2019 років.

6. Окремі завдання не відповідають назві і сутності підрозділів. Також, слід відійти у завданнях від використання термінів «проаналізувати», «дослідити».

7. У методах дослідження не позначені усі підрозділи (а саме, 1.4, 2.2, 2.3).

8. У новизні:

8.1. З уперше убрати «виокремлено головні шляхи вдосконалення адміністративно-правових засад здійснення превентивної діяльності Національною поліцією України» у зв'язку з відсутністю змістовного навантаження.

8.2. Не всі підрозділи дисертації знайшли своє відображення у пунктах новизни.

8.3. Потребують конкретики ознаки новизни в «удосконалено» (2-3) та «набуло подальшого розвитку» (1).

9. Невдала побудова вкладу попередників у розробку теми, надано просто перелік прізвищ. Краще би їх згрупувати за напрямками досліджень.

10. Список літератури оформити за чинним стандартом.

11. Непропорційними є розміри тексту у сторінках за підрозділами. Так, 1.1 – 8 сторінка, 1.2 – 8 сторінок, в той час як у розділі 3 підрозділи приблизно по 20 сторінок.

12. Є надмірне за обсягом цитування джерел. Окремі джерела часто зустрічаються в роботі.

Але, в цілому, висловлені зауваження в цілому не знижують позитивну оцінку роботи та її наукову цінність. Дисертація є завершеною працею, в якій отримані нові наукові результати, що в сукупності вирішують важливу проблему належних адміністративно-правових засад здійснення превентивної діяльності поліцією.

В цілому дисертація Булатіна Дмитра Олексійовича є послідовною, завершеною науковою працею, що має цілісний характер з цікавим насиченим аналізом. Робота містить елементи наукової новизни, науково обґрунтовані результати, має теоретичне та практичне значення та може бути рекомендована до розгляду в спеціалізованій вченій раді відповідного профілю з метою здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 «Право».

Доктор юридичних наук, доцент Чорна А.М. відзначила, що превентивна діяльність здійснюється поліцейськими в процесі профілактики та запобігання вчиненню правопорушень, в ході реалізації профілактичного контролю стосовно додержанням вимог законів та інших нормативно-правових актів щодо дітей, забезпечення безпеки дорожнього руху, охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства й держави, протидії злочинності, організації роботи дозвільної системи, запобігання та припинення насильства в

сім'ї тощо. Перелік превентивних заходів поліцією на цьому не обмежується, він є доволі невичерпним та необмеженим.

У сучасних умовах активізувалася необхідність дослідження великого кола питань, пов'язаних з поліцейською діяльністю в рамках модернізації правоохоронної системи, оскільки необхідною функцією поліції є забезпеченням безпеки людини, попередження злочинів, підтримання громадського спокою та громадського порядку, тому дана проблематика потребує ґрунтовного аналізу та осмислення для надання практичних рекомендації для удосконалення системи підготовки поліцейських. Набір функцій, здійснюваний поліцією достатньо широкий, але основною функцією поліції, ми вважаємо, вміння своєчасно запобігти злочинам і різним правопорушенням, тобто застосування превентивної роботи під час виконання службових завдань, тож актуальність представленого дисертаційного дослідження не викликає сумніву.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації, характеризується значним науковим та практичним значенням.

Висновки, пропозиції й рекомендації, зроблені в результаті комплексного дослідження, можуть бути використані: у науково-дослідницькій роботі; у правотворчості; у практичній діяльності; у навчальному процесі.

Наукова новизна дисертаційної роботи полягає в тому, що робота є комплексним юридичним дослідженням теоретичних і практичних проблем здійснення превентивної діяльності поліцією, що спрямоване на удосконалення чинного законодавства з урахуванням сучасних реалій розвитку в Україні суспільної протидії правопорушенням.

За результатами дослідження сформульовано відповідні авторські висновки, які виносяться на захист і які містять елементи наукової новизни.

Дисертаційне дослідження виконано на високому професійному рівні, тема досліджена досить повно.

Проте, рецензована робота містить ряд дискусійних положень, які можуть стати предметом обговорення при прилюдному захисті дисертації, зокрема:

1. Деякі положення дисертаційного дослідження вимагають технічного корегування, зокрема щодо повторів у формулюванні пунктів наукової новизни та висновків.

2. Як недолік дисертаційного дослідження слід відмітити відсутність в роботі будь-яких статистичних матеріалів, які б могли значно підсилити імперичну базу дисертаційного дослідження.

Висловлені зауваження в цілому не знижують позитивну оцінку роботи та її наукову цінність. Дисертація є завершеною працею, в якій отримані нові наукові результати, що в сукупності вирішують важливу проблему формування адміністративно-правових засад здійснення превентивної діяльності поліцією в Україні.

Основні положення дисертації є ідентичними автореферату, а надруковані у фахових виданнях наукові праці відповідають меті і завданням дисертаційного дослідження.

Здійснена і обґрунтована розробка нового підходу до проблеми формування адміністративно-правових засад здійснення превентивної діяльності поліцією, та порівняння досвіду України та країн ЄС в цьому напрямку на сучасній науковій та методологічній основі свідчать про особистий вклад Булатіна Д.О. в юридичну науку, дозволяє запроваджувати позитивний досвід і рекомендувати його для впровадження в практичну діяльність. Тож запропоноване дисертаційне дослідження може бути рекомендовано до захисту.

В обговоренні дисертаційного дослідження взяли участь:

Доктор юридичних наук, професор Джафарова О.В. відзначила важливе значення дисертації Булатіна Д.О. для розвитку науки адміністративного права в цілому та визначення шляхів удосконалення превентивної діяльності Національною поліцією України. В цілому дисертаційна робота становить цілісну структуру, має практичну значущість. Основні положення дисертаційного дослідження оприлюднені на конференціях та апробовані в достатній кількості наукових публікацій. Отримані та викладені у висновках положення та пропозиції відповідають анонсованим у вступі задачам. Разом з тим, незважаючи на належний рівень її підготовки, слід вказати на окремі зауваження дискусійного характеру, які потребують додаткової аргументації, зокрема:

1) значна увага автора зосереджена на висвітленні актуальних проблем здійснення превентивної діяльності поліцією в окремих країнах ЄС. Але, при цьому не враховуються суттєві відмінності у правовому регулюванні забезпечення здійснення превентивної діяльності в цих країнах, а відтак і можливість використання досвіду країн ЄС в сфері здійснення превентивної діяльності поліцією в Україні під сумнівом;

2) більшої конкретизації щодо визначених здобутків за всіма підрозділами роботи потребує опис методології дослідження;

Втім, наведені зауваження жодним чином не впливають на загальне позитивне враження від рецензованої роботи. Вони мають на меті лише акцентувати увагу автора на окремих її дискусійних моментах.

В цілому дисертація Булатіна Дмитра Олексійовича є послідовною, завершеною науковою працею, що має цілісний характер з цікавим насиченим аналізом. Робота містить елементи наукової новизни, науково обґрунтовані результати, має теоретичне та практичне значення та може бути рекомендована до розгляду в спеціалізованій вченій раді відповідного профілю з метою здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 «Право».

Доктор юридичних наук, доцент Панова О.О. відмітила, що дисертація безумовно присвячена актуальній тематиці з огляду на той факт, що сучасний стан превентивної діяльності Національної поліції України потребує

розроблення та впровадження у життя рекомендацій щодо реформування та удосконалення підрозділів превентивної служби, зокрема їх нормативно-правової бази, організації діяльності та взаємодії з іншими правоохоронними і державними органами, громадськими формуваннями. Вона зазначила, що серед нормативно-правової бази забезпечення організації діяльності підрозділів превентивної служби Національної поліції України сьогодні взагалі відсутнє Положення про превентивну діяльність підрозділів Національної поліції України, яке б передбачало чітку інструкцію з організації діяльності превентивної служби Національної поліції, їх взаємодії з іншими державними та громадськими органами, завдання, функції та тактику дій щодо превентивної діяльності різних підрозділів превентивної діяльності Національної поліції України.

Здобувач вперше провела комплексне юридичне дослідження порівняння адміністративно-правових засад здійснення превентивної діяльності в Україні та країнах ЄС, що спрямоване на удосконалення чинного законодавства з урахуванням сучасних реалій в Україні. В результаті проведеного дослідження автором сформульовано низку положень, висновків і пропозицій, нових у концептуальному плані і актуальних для юридичної науки та практики.

Робота містить положення наукової новизни, має практичну значущість, що засвідчує її оприлюднення в достатній кількості публікацій, апробації на конференціях, а також впровадження.

Доктор юридичних наук, доцент Панова О.О. наголосила, що дисертація Булатіна Дмитра Олексійовича є змістовною науковою працею, що має цілісний характер та цікаве наповнення. Професор підтримала виступаючих у тому, що дисертація Булатіна Дмитра Олексійовича є самостійним, завершеним дослідженням актуальної наукової проблеми і може бути рекомендована спеціалізованій вченій раді для захисту.

Доктор юридичних наук, професор Синявська О.Ю. зазначила, що сьогодні і на законодавчому, і на науковому рівнях неодноразово акцентувалась увага на тому, що превентивні заходи, які здійснюються поліцією, є недосконалими та потребують комплексного вдосконалення. В точних науках перевірка достовірності відкритої інновації забезпечується за допомогою проведення експерименту, який у праві неможливий у чистому вигляді, через те що в межах юриспруденції досліджуються не фізичні або математичні явища, що, відповідно, мають цифрове або фізичне, реальне, вираження, а закономірності змін суспільних відносин, підданих дії права на них. Однак чудовою заміною експерименту в правовій галузі є проведення компаративістського аналізу, тобто розгляду та порівняння зарубіжного досвіду із національним, запозичення найкращих іноземних практик.

Відповідно до мети дослідження були поставлені завдання, які надали можливість конкретизувати предмет та об'єкт дослідження, вдалий вибір методів дозволило автору виконати дослідження на достатньому науковому

рівні, зробити висновки і пропозиції, які мають як теоретичне, так і практичне значення.

Основні результати і положення, що викладені в роботі, були оприлюднені та знайшли схвальну оцінку науковців на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях в різних регіонах України. Заслугує позитивної оцінки те, що дисертант має апробацію закордонних фахових виданнях.

Дисертаційна робота Булатіна Дмитра Олексійовича за темою «Адміністративно-правові засади здійснення превентивної діяльності поліцією: порівняння досвіду України та країн ЄС» є самостійним, завершеним дослідженням, виконана на належному рівні, відповідає вимогам МОН України і може бути рекомендована для передачі її до разової спеціалізованої вченої ради з метою проведення публічного захисту на присудження їй ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 «Право».

На підставі результатів обговорення присутні на засіданні вирішили запропонувати такий

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації на тему «Адміністративно-правові засади
здійснення превентивної діяльності поліцією: порівняння досвіду України
та країн ЄС », поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі
знань 08 «Право» зі спеціальності 081 «Право»**

Актуальність теми дослідження.

Становлення України як демократичної правової держави обумовило необхідність проведення адміністративно-правової реформи. Особливу роль у здійсненні останньої відіграє формування принципово нових підходів до діяльності правоохоронних органів, зокрема створеної у 2015 році Національної поліції, оскільки її ефективність значною мірою залежить від якості адміністративного законодавства. Здійснення превентивної діяльності поліцією, посідають важливе місце в суспільному житті і потребують глибокого наукового дослідження. Актуальність теми дисертаційного дослідження обумовлена як соціальною значущістю інституту здійснення превентивної діяльності поліцією, так і широким колом повноважень, які здійснюють працівники поліції для забезпечення ефективного функціонування зазначеного інституту.

В умовах європейської інтеграції, яка є основою зовнішньополітичної ідентичності України, особливої ваги набуває модернізація держави, формування ефективної та дієвої системи державного управління, здатної до впровадження системних і послідовних рішень, підпорядкування усіх завдань зовнішньої та внутрішньої політики держави досягненню умов і критеріїв членства в Європейському Союзі. За цих обставин особливо актуальним є

формування надійних теоретико-методологічних засад дослідження європейського врядування і процесу європеїзації, адаптації досвіду європейської інтеграції посткомуністичних країн, аналізу умов, за яких вплив обумовленості ЄС сприятиме реформуванню системи державного управління в Україні відповідно до європейських стандартів.

Методологічним підґрунтям дослідження адміністративно-правових засад здійснення превентивної діяльності поліцією стали наукові праці відомих вчених-адміністративістів і науковців – представників інших галузей права О.М. Бандурки, Д.М. Бахраха, О.І. Беспалової, Ю.П. Битяка, В.В. Галунька, І.П. Голосніченка, В.К. Колпакова, О.І. Остапенка, О.О. Уварової, Ю.С. Шемшученка та інших.

Окремі аспекти проблеми здійснення превентивної діяльності поліцією в адміністративно-правовому контексті досліджували такі вчені, як І. Волокітенко, В.М. Зінич, І.І. Комарницька, М.І. Корнієнко, М.В. Лошицький, В.В. Мозоль, О.А. Падалка, С.Г. Поволоцька, Л.І. Сопільник, Г.Й. Ткач, В.І. Фелик, С.В. Шестаков, Н.В. Янюк. Однак на сьогоднішній день відсутні актуалізовані комплексні дослідження, присвячені превентивному напряму діяльності Національної поліції, що ще раз підкреслює важливість та актуальність дослідження.

Реформування та удосконалення Національної поліції України вимагають концептуального осмислення, аналізу та узагальнення а також поглиблення вітчизняної адміністративно-правової системи в напрямку здійснення превентивної діяльності та впровадження досвіду зарубіжних країн.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Визначена проблематика дослідження узгоджується з пп. 1.5, 2.8, 4.2, 4.3; 8.2; 8.3; 8.4; 8.9, 8.10 Пріоритетних напрямів наукового забезпечення діяльності органів внутрішніх справ на період 2015-2019 років, пп. 1.1, 1.3, 1.4, 3.3, 5.8, 8.21 Пріоритетних напрямів наукових досліджень Харківського національного університету внутрішніх справ на період 2016-2019 років.

Мета і завдання дослідження. *Метою* дисертаційного дослідження було визначення адміністративно-правових засад здійснення превентивної діяльності поліцією, а також порівняння досвіду України та країн ЄС у адміністративно-правовому врегулюванні здійснення превентивної діяльності поліцією.

Відповідно до поставленої мети в дисертації передбачається вирішення таких завдань:

- розкрити поняття «превенція» і «превентивна діяльність», їх сутність як об'єкту адміністративно-правового регулювання;
- визначити адміністративно-правовий статус Національної поліції України як суб'єкта здійснення превентивної діяльності;
- встановити значення та особливості превентивної діяльності здійснюваної Національною поліцією України;
- охарактеризувати правові засади здійснення превентивної діяльності Національною поліцією України та місце серед них адміністративно-правового регулювання;

- опрацювати особливості організаційно-штатної структури Національної поліції України як суб'єкта здійснення превентивної діяльності;
- встановити види адміністративно-правового забезпечення превентивної діяльності Національною поліцією України;
- узагальнити форми та методи здійснення превентивної діяльності Національною поліцією України;
- охарактеризувати координацію та взаємодію Національної поліції України з іншими суб'єктами при здійсненні превентивної діяльності;
- розкрити організаційні засоби забезпечення здійснення превентивної діяльності Національною поліцією України в державі;
- виробити шляхи удосконалення адміністративного законодавства, що регламентує здійснення Національною поліцією України превентивної діяльності;
- охарактеризувати міжнародні стандарти здійснення превентивної діяльності поліцією;
- узагальнити зарубіжний досвід організації превентивної діяльності поліції;
- розкрити питання взаємодії з громадою при здійсненні превентивної діяльності поліцією в окремих країнах ЄС;
- охарактеризувати адміністративно-правові засади здійснення превентивної діяльності поліцією в окремих країнах ЄС;
- встановити можливості використання досвіду країн ЄС в сфері здійснення превентивної діяльності поліцією в Україні.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, які виникають під час здійснення поліцією превентивної діяльності.

Предметом дослідження становлять адміністративно-правові засади здійснення превентивної діяльності поліцією: порівняння досвіду України та країн ЄС.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети і завдань, забезпечення достовірності результатів та висновків дослідження використовувалися як загальнонаукові так і спеціально-наукові методи пізнання, до яких віднесені порівняльно-правовий, діалектичний, формально-юридичний та структурно-логічний, логіко-семантичний, а також наукової абстракції, аналізу і синтезу, класифікації та групування, системно-структурний, герменевтичний і прогностичний.

Застосування діалектичного методу дало змогу здійснити аналіз змісту поняття «превенції» та «превентивної діяльності», розглянути динаміку розвитку законодавства в аналізованій сфері (пп. 1.1, 1.2, 1.3, 1.4). Порівняльно-правовий метод застосовано в процесі опрацювання та вивчення юридичної літератури, основних наукових підходів щодо вирішення поставлених завдань дослідження й аналізу вітчизняного законодавства у процесі дослідження його кореляції з відповідними нормами зарубіжного законодавства (пп. 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6).

З використанням формально-юридичного методу проаналізовано норми чинного законодавства, які регулюють правовідносини у сфері здійснення

превентивної діяльності Національної поліції України та поліції країн ЄС та внесені відповідні пропозиції щодо їх оновлення та удосконалення (пп. 3.1, 3.3, 3.6). Структурно-логічний метод застосовувався для визначення системи здійснення превентивної діяльності і виокремлення в ній суб'єктів зазначеного реагування та внесення обґрунтованих пропозицій щодо удосконалення законодавчого забезпечення вказаної системи (пп. 2.1, 2.2, 2.5).

Методи класифікації та групування використовувалися для диференціації суб'єктів здійснення превентивної діяльності Національної поліції України та створення класифікації зазначених суб'єктів (пп. 2.3, 2.4). Логіко-семантичний метод та метод наукової абстракції був використаний для визначення теоретико-правової характеристики здійснення превентивної діяльності Національною поліцією України, проблеми при здійсненні превентивної діяльності поліції України у порівнянні країн ЄС (Розділ 1). Герменевтичний метод застосовувався з метою тлумачення певних правових норм для розкриття змісту та специфіки норм права і окремих положень законодавства, яке регламентує правовідносини у сфері здійснення превентивної діяльності поліції (пп. 1.1, 1.3, 2.2, 2.3, 3.3). Метою застосування прогностичного методу виступало вивчення можливих наслідків запровадження пропозицій щодо удосконалення положень чинного законодавства через доповнення та зміни відповідних положень законів та підзаконних нормативних актів, які регулюють відносини у сфері здійснення превентивної діяльності поліцією (Розділ 3).

Вищезазначені методи у взаємозв'язку із загальними логічними методами і прийомами (аналіз, синтез, індукція, дедукція, аналогія) дозволили глибоко та всебічно дослідити встановлені проблеми та запропонувати їх вирішення шляхом коригування норм чинного законодавства.

Нормативну основу роботи склали Конституція України, закони України, інші нормативно-правові акти, які регулюють правовідносини у сфері здійснення превентивної діяльності, а також міжнародні правові документи у цій галузі. Інформаційну та емпіричну базу дисертаційного дослідження становлять узагальнення практики застосування окремих норм законодавства України, довідкові та енциклопедичні видання, публікації в періодичних виданнях, статистичні матеріали.

Емпіричну основу становить аналіз узагальнених статистичних даних діяльності органів Національної поліції України у сфері здійснення превентивної діяльності.

Наукова новизна отриманих результатів визначається тим, що дисертація є одним із перших у вітчизняній науці адміністративного права комплексних досліджень здійснення превентивної діяльності Національною поліцією України.

У дисертаційній роботі буде вирішено актуальне наукове завдання, яке полягає в порівнянні досвіду України та країн ЄС із здійснення превентивної діяльності поліцією. У дисертаційній роботі передбачається досягнення таких наукових результатів:

уперше буде: порівняно досвід України та країн ЄС при здійсненні

превентивної діяльності поліцією як чинника процесу європеїзації державного управління в Україні; визначено адміністративно-правові засади діяльності поліції окремих країн ЄС при здійсненні превентивної діяльності;

планується удосконалити: понятійно-категорійний апарат; характеристику змісту адміністративно-правового забезпечення здійснення превентивної діяльності Національною поліцією України;

набудуть подальшого розвитку: підходи до аналізу досвіду поліції країн ЄС із здійснення превентивної діяльності; підходи до європейської інтеграції України та запровадження європейських стандартів здійснення поліцейської (зокрема, превентивної) діяльності.

Практичне значення отриманих результатів полягає у тому, що сформульовані у роботі висновки і пропозиції можуть бути використані у:

– *науково-дослідній сфері* – як підґрунтя для подальших науково-правових досліджень державного регулювання суспільних відносин у сфері здійснення превентивної діяльності Національною поліцією України, нормативно-правового забезпечення удосконалення зазначеного реагування тощо;

– *нормотворчій діяльності* – для удосконалення законодавства, норми якого регулюють суспільні відносини у сфері здійснення превентивної діяльності Національною поліцією України;

– *правозастосовній діяльності* – з метою підвищення ефективності здійснення превентивної діяльності Національною поліцією України;

– *навчально-методичній роботі* – для підготовки навчальних посібників, підручників, методичних рекомендацій, тренінгових програм та інших документів методичного характеру з питань забезпечення здійснення превентивної діяльності Національною поліцією України.

Особистий внесок здобувача. Дисертаційне дослідження є самостійно виконаною науковою працею. Сформульовані наукові положення, теоретичні висновки, практичні результати, висновки та рекомендації обґрунтовані автором самостійно, на підставі особистих досліджень та аналізу відповідних наукових, нормативно-правових, статистичних та правозастосовних джерел. При використанні матеріалів інших дослідників зроблено відповідні посилання.

Апробація результатів дослідження. Основні ідеї положень дисертаційного дослідження були апробовані на таких науково-практичних заходах: міжвузівського науково-практичного круглого столу «Кримінологічна теорія і практика: досвід, проблеми сьогодення та шляхи їх вирішення» (м. Київ, 22 березня 2019 р.); міжнародній науково-практичній конференції «Сучасна європейська поліціїстики та можливості її використання в діяльності Національної поліції України» (Харків, 11 квітня 2019 р.); міжнародній науково-практичній конференції «Розвиток правової системи України в умовах сьогодення» (м. Харків, 03-04 травня 2019 р.); міжнародній науково-практичній конференції «Реформування законодавства України та розвиток суспільних відносин в Україні: питання взаємодії» (м. Ужгород, 10-11 травня 2019 р.).

Публікації. Основні положення та результати дисертаційного дослідження викладені в 10 наукових працях, з яких: 6 наукових статей, в т.ч. одна стаття в періодичному науковому виданні іншої держави, яка входить до Європейського Союзу, а також у 4 тезах виступів на конференціях та науково-практичних заходах.

*Список публікацій здобувача за темою дисертації,
в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:*

1. Булатін Д. О. Організаційні засоби забезпечення здійснення превентивної діяльності Національною поліцією України. *Visegrad journal on human rights*. 2018. №6/2. Р. 87-92. (Словацька Республіка).

2. Булатін Д. О. Поняття «превенції» і «превентивна діяльність» в адміністративно-правовому аспекті. *Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2018. № 1. С. 15-22.

3. Прокопенко О. Ю., Булатін Д. О. Окремі питання здійснення превентивної діяльності Національною поліцією України: аналіз сучасних проблем. *Юридична Україна*. 2018. № 11-12. С. 23-31.

4. Булатін Д. О. Форми та методи здійснення превентивної діяльності національною поліцією України. *Порівняльно-аналітичне право*. 2019. № 6. С. 134-138.

5. Булатин Д. А. Координация и взаимодействие Национальной полиции Украины с другими субъектами при осуществлении превентивной деятельности. *Право и Закон*. 2019. № 2. С. 120-124.

6. Булатин Д. А. Организационно-штатная структура Национальной полиции Украины как субъекта осуществления превентивной деятельности. *National law journal: theory and practice*. 2020. № 1. С. 36-40 (Республіка Молдова).

7. Булатін Д. О. Значення превентивної діяльності здійснюваної Національною поліцією України. *Актуальні проблеми сучасної науки в дослідженнях молодих учених* : тези доповідей учасників науково-практичної конференції (м. Харків, 17 травня 2018 року). Харків, 2018. С. 37-40.

8. Прокопенко О. Ю., Булатін Д. О. Організаційно-штатна структура Національної поліції України як суб'єкта здійснення превентивної діяльності. *Сучасна європейська поліцейстика та можливості її використання в діяльності Національної поліції України* : збірник тез доповідей учасників міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 11 квітня 2019 року). Харків, 2019. С. 204-206.

9. Булатін Д. О. Адміністративно-правове забезпечення превентивної діяльності Національної поліції України. *Актуальні проблеми сучасної науки в дослідженнях молодих учених* : тези доповідей учасників науково-практичної конференції (м. Харків, 16 травня 2019 року). Харків, 2019. С. 22-25.

10. Булатін Д. О. *Форми здійснення превентивної діяльності Національною поліцією України. Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави* : тези доповідей VIII міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 6 грудня 2019 року). Харків, 2019. С. 30-32.

додаткові праці:

Д.О. Булатін, П.А. Пінчук *Монографія Забезпечення прав осіб, які притягуються до відповідальності під час провадження у справах про адміністративні правопорушення: проблеми теорії та практики* 2018.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація та автореферат написані грамотно, а стиль викладення в них матеріалів дослідження, наукових положень, висновків і рекомендацій забезпечують легкість і доступність їх сприйняття.

Відповідність дисертації спеціальності, з якої вона подається до захисту. Робота відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами і доповненнями від 03 квітня 2019 року № 283), а також пп. 10, 11 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 р. № 167, і може бути подана до разової спеціалізованої вченої ради для її захисту.

В результаті відкритого голосування учасники засідання фахового семінару в кількості 20 осіб подали голоси «за». Ніхто із учасників фахового семінару не проголосував «проти» рекомендації дисертаційної роботи Булатіна Дмитра Олексійовича до попереднього її розгляду та захисту в спеціалізованій вченій раді.

У результаті експертизи дисертації та повноти публікації основних результатів дослідження Булатіна Дмитра Олексійовича

ПОСТАНОВИЛИ:

1. Висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Булатіна Дмитра Олексійовича на тему «Адміністративно-правові засади здійснення превентивної діяльності поліцією: порівняння досвіду України та країн ЄС» схвалити.

2. Констатувати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю та практичною придатністю здобутих результатів дисертація Булатіна Дмитра Олексійовича відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами і доповненнями від 03 квітня 2019 року № 283), п. 10, 11 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії,

затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 року № 167.

3. Рекомендувати дисертацію Булатіна Дмитра Олексійовича «Адміністративно-правові засади здійснення превентивної діяльності поліцією: порівняння досвіду України та країн ЄС» до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 081 «Право».

Результати голосування присутніх на засіданні докторів та кандидатів наук за профілем поданої на розгляд дисертації: за – 20; проти – немає; утримались – немає.

Рецензент

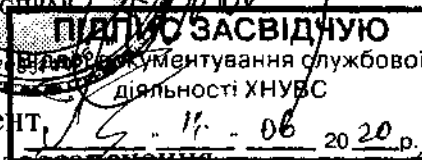
доктор юридичних наук, професор,
заслужений юрист України,
декан факультету № 1
Харківського національного
університету внутрішніх справ

Олександр МУЗИЧУК

Рецензент

доктор юридичних наук, доцент,
професор кафедри правового забезпечення
господарської діяльності факультету № 2
Харківського національного
університету внутрішніх справ

Аліна ЧОРНА